

NAŠE DUHOVNO ŽIVLJENJE

Buenos Aires, dne 19. maja 1934.

NUESTRA VIDA ESPIRITUAL

Številka 51

Prazniško berilo

Berilo svetega binkoštnega praznika je izbrano
iz Apostolskih del (Apd 2,1-11).

Ko je prišel binkoštni dan (1) so bili vsi skupaj na istem kraju (2).

In nastal je nagloma z neba šum, kakor prihajajočega silnega vetra, in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli.

Prikazali so se jim jeziki kakor plameni in se porazdelili ter obstali nad slehernim po eden.

In napolnjeni so bili vsi s Svetim Duhom in so začeli govoriti v drugih jezikih, kakor jim je dajal Duh izgovarjati (3).

(1). Binkoštni praznik so obhajali Judje petdeseti dan po veliki noči v zahvalo za žetev in v spomin na sinajsko postavo (deset božjih zapovedi). Bil je to eden izmed treh največjih judovskih praznikov, ko so morali odrasli moški Judje iz vse dežele osebno priti na verske svečanosti v judovsko glavno mesto Jeruzalem, kjer so imeli Judje svoje edino pravo narodno svetišče. V sinagogah po manjših krajih so sicer pridigali in molili, niso pa opravljali nobenih daritev. — Zaradi prihoda Svetega Duha so privzeli binkoštni praznik tudi kristjani, ki smatrajo binkošti za svoj drugi največji in najstarejši praznični dan. V že ustanovljeno Cerkev je dihnul Sveti Duh današnji dan nadnaravno življenje, ki je bilo po Cerkvi vsemu svetu oznanjeno in vsem, ki se Cerkvi pridružijo dano, in bo oznanjano in deljeno do konca sveta.

(2). Zbrani so bili v dvorani zadnje večerje, prav tam, kjer jim je bil pred petdesetimi dnevi, veliki četrtek zvečer pri svojem poslovilnem govoru Gospod obljubil, da jim bo poslal Svetega Duha. Po stalnem izročilu Cerkve je bila z učenci tudi Jezusova mati Marija.

(3). Čudoviti pojav si moremo takole predstavljati: V silnem šumu se je posvetila soba, kakor bi bil zažarel mogočen plamen z neba. Ta plamen se je razdelil, in majhni, jezikom podobni plamenčki so se posvetili nad glavami navzočih. Skoraj gotovo je to trajalo le malo časa. — Podoba ognja je zelo primerna podoba notranjega delovanja Svetega Duha. "Prišel sem, da ogenj vržem na zemljo, in kako želim, da bi se že vnel!" Z ognjevit besedo in jezikom naj gredo učenci po vsem svetu in oznanjajo Gospodov nauk in njegove zapovedi.

Prebivali so pa v Jeruzalemu Judje izmed vsakega naroda pod nebom (4), bogaboječi moške.

Ko je nastal ta glas, se je zbrala množica in se zavzela, ker jih je vsak slišal govoriti v svojem jeziku. Vsi so strmeli in se čudili govorci:

"Glejte, ali niso vsi ti, ki govorijo Galilejci? Kako, da mi slišimo vsak svoj jezik, v katerem smo se rodili: Parti, Medi in Elamljani, in kateri smo iz Mezopotamije in Judeje in Kapadocije, Ponta in Azije, Frigije in Pamfilije, Egipta in libijskih krajev pri Cireni, in mi iz Rima, Judje in spreobrnjenci, Krečani in Arabci — jih slišimo v naših jezikih oznanjati velika dela božja (5)."

(4). V Jeruzalemu so bili zaradi praznika. Veliko Judov, posebno bolj bogaboječih, pa se je na stara leta tudi iz vseh raznih dežel za stalno preselilo v Jeruzalem, da so bili bližje svetišču, templju.

(5). Nekateri so strme čakali in se spraševali, kaj naj to pomeni, nekateri pa so — Apostolska dela tako povedo — brž vedeli za odgovor: posmehovati so se začeli in govorili: "Novega vina so se napili!"

Prazniška misel, ki si jo med tednom večkrat ponovi: Usoda Cerkve je vse dni taka, kakor je bila njen prvi dan.

Evangelij

svetega binkoštnega praznika govori, da samo tisti resnično ljubi Boga, kdor izpolnjuje božje zapovedi, h takemu človeku bo prišel Oče, poslal mu bo Svetega Duha, ki nas bo o vsem poučil in vsega spomnil, kar je Kristus oznanjal apostolom.

Misel, ki jo je mogoče posneti iz evangeljskega besedila in ki jo večkrat med tednom premišljujemo: Pridi Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in užgi v njih ogenj svoje ljubezni!

Cerkveni koledar

20. maj — sveti binkoštni praznik — ob desetih slovesna slovenska božja služba z blagoslovom, popoldne ob štirih pete litanijske Matere božje z blagoslovom.

21. maj — ponedeljek — spomin svetega škofa Valenta, ki je bil zaradi stanovitne vere v Kristusa hkrati s tremi dečki do smrti mučen.

22. maj — torek — spomin našega rojaka svetega dalmatinskega, dioklejskega in zetskega kneza Ivana Vladimira, ki je bil leta 1015 umorjen na pragu stolne cerkve v Prespi (Macedonija).

23. maj — sredo — binkoštni kvatni spokorni dan, ko želi Cerkev, da bi verniki posebej molili za dobre duhovnike. V Argentini ni zapovedan noben post.

24. maj — četrtek — spomin svetih mučencev Zoela, Servila, Feliksa, Silvana in Diokla, ki so bili v Istriji do smrti mučeni zaradi stanovitne vere v Kristusa.

25. maj — petek — binkoštni spokorni dan. Glej opombo h sredi.

26. maj — sobota — binkoštni spokorni dan. Glej opombo h sredi.

27. maj — prva pobinkoštna nedelja in praznik presvete Trojice — slovenske božje službe kakor po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

Cerkvena kronika

Za ravnatelja velike deške sirotišnice v Calle Mejico 2560 je bil imenovan tudi Slovenec dobro znani in priljubljeni p. Vincente Olivares iz reda očetov Kamilov, Avalos 250, ki je že nastopil svoje visoke službeno mesto. Častitamo!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Paulina Colja in Anton Štok pred pričama Alojzajem Štok in Jožefom Zlobec. Želimo jima vse najboljše!

Evharistični kongres

Glavni pripravljalni odbor trideset in drugega mednarodnega evharističnega kongresa v Buenos Airesu je potrdil sledeči slovenski pripravljalni odbor, kateremu je poveril skrb za pripravo Slovencev na evharistični kongres v Buenos Airesu od dne 10. do 14. oktobra 1934:

Predsednik: Martin Zidar

Podpredsednik: Franc Ozmeč

Tajnik: Franc Lakner

Blagajnik: Josip Suban

Odborniki: Izseljeniški duhovnik Josip Kastelic, Andrej Čebokli, Ciril Jekše, Andrej Škrbec.

Prva seja imenovanega odbora se bo vršila v nedeljo dne 20. maja točno ob dveh in pol popoldne v župnišču Avalos 250.

LUJANSKA BAZILIKA, 70 km zapadno Buenos Airesa, Luján je eden najlepših argentinskih krajev, znatno letovišče in najznamenitejša južnoameriška Marijina božja pot.

Posebno preteklo leto in letos so romale v Luján nepregledne množice, ki so zlasti prosile Marijine pomoči za srečen izid svetovnega evharističnega kongresa, ki obeta, da bo v vsakem oziru nekaj posebnega.

Nedeljsko vrvenje ljudstva v Luján si naši doma komaj morejo predstavljati.

Tudi Slovenci smo preteklo leto dvakrat romali v Luján. Enkrat skupno z zupljani svete Neže in drugič s posebnim vlakom hkrati z brati Hrvati. Tega zadnjega romanja se je nedeležilo skupno okrog tisoč naših ljudi.

Da bi tudi zasebno ne prišel v Luján noben slovenski človek, gotovo težko nime kaka poletna nedelja. Nekaj se jih je tam tudi stalno naselilo.

NIKOLI nisem bil poseben častivec "visoko družbe", bogatih in šolanih ljudi, "intelligence", kakor jim dostikrat vsevprek napačno pravimo, in jih toliko manj cenim, čim več bolj jih spoznavam. Ravno toliko ali pa še več sem našel namreč med preprostimi in neukimi dobrih in poštenih, kar je končno glavno in vse.

Ne kakor bi hotel, mogel ali smel spet vse vprek, kar od kraja in na splošno obsojati vse šolane ljudi. Ne! Celo to moram po pravici povdariti, da sem **krščanskih junakov**, proti vsemu pričakovanju globoko vernih in izredno in junaško plemenitih ljudi, našel razmeroma več med izobraženci, kakor med preprostimi.

Najbolj zoprni in smešni pa se mi je vedno zdel človek, ki res ničesar ne ve in razodeva svojo nevednost skoro pri vsaki besedi, kar končno morda ni njegova krivda, ker nemara ni imel ne časa, ne prilike, da se v znanostih temeljito razgleda in pouči, pa se kljub temu visoko nad vse druge prevzeta in ošabuje.

Kdor bi mislil, da so taki ljudje redki, bi se zelo motil. Na vsak korak jih srečujete. Samo po sebi je menda umevno, da se bo tak človek najprej zvišal nad vero in Cerkev.

"Veste, ko sem pa že toliko prebral..." pravi včasih malomarno, in se vbogo revšče v svoji preproščini res ne zaveda, da je povedal prav posrečeno smešnico na svoj račun. Saj se hvali s svojo nevednostjo dostikrat možu, ki je po svojem stanu, vsled svojih življenjskih okoliščin **moral** prebrati in preštudirati vsaj desetkrat toliko, in ki je tudi "videl in izkusil" in vsled svojih dolgoletnih študij tudi razumel vsaj desetkrat toliko, pa se s svojo znanostjo in izkušnjo nič ne ponaša, ker toliko bolj **ve**, kako majhna da je pravzaprav vsa človeška znanost, čimbolj se je vanjo poglobil.

Zato tudi naša izkušnja dan za dnem vedno na novo ugotavlja, kar so že stari povedali in je sama božja Modrost (Preg 14,3) potrdila, da govori ošaben jezik samo iz neumnih ust, in da se ošabnežem tudi Bog ustavlja po nižnim pa svojo milost daje. Nauk o križu je namreč tistim, ki se pogubljajo vedno bil in vedno bo nespamet, nam pa, kateri smo na poti zveličanja božja moč. I. Kor 1 18.

Tako sodi Cerkev o človeški izobrazbi, o znanosti in o vednosti?

Tako, kakor pove moja in menda vsakega odkritega človeka izkušnja.

Značilno se mi zdi da nosi brez dvoma in v vsakem oziru najvišji dostojanstvenik na-

SVETI PASHAL

šega časa, poglavar katoliške Cerkve papež Pij XI, imenovan svojčas Ahil Ratti ime svetega — sužnja **Ahileja**, ki bi mu morali reči po današnjem socialnem položaju veliko, veliko manj ko hlapec, svetega Ahileja, o katerem je naš zadnji cerkveni koledar kratko poročal da je bil hkrati s svojim tovarišem-sužnjem svetim Nerejem in hkrati z njuno gospodarico sveto Flavijo Domitillo zaradi stanovitne vere v Kristusa najprej progan v tuje, nezdrave kraje in nato obglavljen.

Tako sodi Cerkev o svojih "zadnjih", najbolj preprostih, najmanj premožnih, najmanj učenih, pa resnično vernih in dobrih vernikov!

Danes predstavljamo našim cenjenim čitateljem in čitateljem novega takega preprostega svetnika, svetega Pashala, **zavetnika evharističnih kongresov**, katerega svetniški spomin praznujemo prav danes, ko pripravljam za tisk te vrstice. Naj bi veljale torej te vrstice tudi kot skromna duhovna priprava na veliki svetovni evharistični kongres, katerega zunanji potek je v zadnji številki našega lista tako lepo popisal gospod Andrej Škrbec.

Kakor Pavel Korinčanom bi bil lahko dejal Pashal svojim bratom v veri: "Kar je nespametnega na svetu si je Bog izvolil, da bi osramotil modre, in kar je slabotnega na svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil, kar je močnega in izvolil si je Bog, kar je na svetu preprostega in zaničevanega to, kar ni nič, da uniči to, kar je." I Kor 1, 27-29.

Na Španskem je bil rojen Pashal leta 1540.

Njegovi starši so bili ubogi. Niso ga mogli preživljati. Zato je moral mladi deček že v najnežnejši mladosti po svetu. Še otrok je že služil za pastirja pri bogatem meščanu, da mu pase ovce. In ta ubogi, neuki pastirček je v tuji hiši začel življenje vsled katerega je bil proglašen svetnikom Cerkve in proglašen za zavetnika vseh evharističnih kongresov, ogromnih svetovnih zborovanj na katera se iz vseh dežel sveta zbirajo kardinali in škofje in duhovščina in stotisoči najboljših, najučenejših, najpobožnejših svetovnih ljudi.

Iz svojih mladih let se najbrže vsi spominjamo našega vaškega pastirskega življenja, ki ni bilo vedno brezgrešno in neomadeževano.

Pashal pa pravijo njegovi življenjepisci, da je kot angelj hodil za svojo čredo, in kakor Jezusček, dobri pastir, za svojimi ovčicami.

Iz lesa si je izrezal, ali je v kamen vklesal križ, pred katerim je premolil cele ure.

Najtežje mu je bilo, ker ni znal ne brati, ne pisati. Slutil je, kakšne dragocene zaklade, da morajo hraniti v sebi dobre knjige, toda Pashal je bil ubog pastir, ki je moral najprej skrbeti, da si zasluži kruha in obleke in ni imel časa postajati in se učiti.

Toda, ljubezen je iznajdljiva!

Dobil je drobno knjižico, jo jemal s seboj na pašo in za božjo voljo in za božje plačilo prosil vse, ki so mimo hodili in so brati znali — takrat jih je bilo še zelo malo — naj mu pokažejo, kaj da pomenijo črke ena za drugo. Tako se je počasi naučil čitanja. Kupil si je nato nabožno knjigo in kadar je le mogel je čital iz nje.

"Blagor človeku, ki je brez madeža, ki ga zlato ni prevarilo in mu ni bilo mar denarja in premoženja! Kje je kakšen tak, da ga bomo hvalili?" sprašuje brevir, duhovniška molitev.

Pashal je bil eden izmed takih!

Dobrega mladega fanta je vse rado imelo. Razumljivo, da se je prikupil tudi gospodarju, ki ga je hotel posinoviti in mu izročiti po smrti svoje posestvo. Toda — Pashal je razložil, da je tiho in pobožno samostansko življenje v redu asiškega ubožca več vredno, kakor gospodarjevo bogastvo!

Kako naj Vam popišem Pashalovo samostansko življenje?

Njegova najznačilnejša poteza je bila ponižnost. Bil je zadnji samostanski brat. Ko so ga postavili za vratarja, se mu je zdela ta ponižna služba že previsoka. Kaj šele, da bi se izučil in postal duhovnik, za kar so ga tudi nagovarjali!

Molitev in premišljevanje božjih stvari je bilo Pashalovo najvažnejše opravilo. Nešolan in neuk se je vsled pogostih molitev in premišljevanja tako poglobil v božje resnice, da so ga v posebno težavnih bogoslovnih vprašanjih bogoslovski učenjaki hodili spraševati za svet.

Posebno globoka je bila Pashalova pobožnost do Jezusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa, pred katerim je preklečal mnogo noči in je bil vanj zamišljen med dnevnim delom. Večkrat je v prikazni videl posvečeno hostijo, ki so jo molili angeli, in se ji je poklonilo celo njegovo mrtvo truplo.

Dan svoje smrti je natančno napovedal, kakor tudi mnogi drugi svetniki. Dne 17. maja 1592 je umrl. Že po nekaj letih je bil zaradi čudežev, ki so se godili na njegovo priprošnjo, prištet svetnikom. Papež Leon XIII pa ga je proglasil za zavetnika vseh evharističnih kongresov in vseh društev v čast presvete-mu Rešnjemu Telesu.

Malo katekizma za naše male

Po angelovem oznanjenju je Marija obiskala teto Elizabeto in jo je pozdravila. Ko je Elizabeta slišala Marijin pozdrav, jo je napolnila milost. Svetega Duha in je zaklicala: **Blagoslovljena si med ženami in blagoslovljen je sad tvojega telesa!** In odkod meni to, da je prišla k meni mati mojega Gospoda? Blagor ti, da si verovala, zakaj spolnilo se bo, kar ti je povedal Gospod.

Marija pa je rekla:

Moja duša poveljuje Gospoda

In moj duh se raduje

v Bogu, mojem Zveličarju.

Zakaj, ozrl se je na nizkost svoje dekle.

Glej, blagrovati me bodo odslej vsi rodovi.

Marija je ostala pri Elizabeti nekako tri mesece. Potem se je vrnila na svoj dom v Nazaret.

Pomni. Da je Marija obiskala Elizabeto, na to mi slimo, ko molimo v rožnem vencu: **Ki si ga Devica v obiskanju Elizabete nosila.**

K. S. K. J.

to je: Kranjsko-slovenska katoliška jednota

KSKJ je bila ustanovljena dne 1. aprila 1894 v Jolietu, Ill., v severoameriških Združenih državah. Letošnjo velikonoč je praznovala torej ta na svetu druga največja slovenska podporna zveza štiridesetletnico svojega obstoja.

Iz jubilejne številke njenega "Glasila" prinašamo danes našim cenjenim čitateljem in čitateljicam tole kratko, pa zanimivo in poučno zgodovino, poučno, zanimivo in naravnost važno posebno za nas slovenske izseljence v Južni Ameriki, ki živimo v precej podobnih razmerah.

Najboljše se nam zdi, da bodo spoznali naši cenjeni čitatelji zgodovino in pomen te velike podporne zveze iz lépega dobesednega poročila sedaj že pokojnega Mihaela Wardjana, tajnika pripravljalnega odbora in prvega zvezinega glavnega tajnika. Temu poročilu smo dodali izvleček iz pisma še živeče Wardjanove vdove gospe Elizabete Wardjan-Zupančič, in končno še nekaj mrtvih števil najnovejše suhe statistike, ki pa so v resnici prezigovorne.

Po naših obeh člankih, v zadnji in današnji številki, štejeta torej samo obe največji slovenski podporni zvezi, SNPJ in KSKJ, skupno 82.903 člané in imata 8.918.079.23 dolarjev ali petintrideset milijonov pesov premoženja.

Vedeti je treba, da imajo severoameriški Slovenci poleg teh dveh največjih še nekaj drugih manjših, vendar tudi precej močnih podpornih zvez, katerih statistike nimamo pri rokah, vendar moremo mirno računati, da je vsaj 125.000, to je vštévši otroke polovica severoameriških Slovencev učlanjenih pri kaki slovenski podporni zvezi, in da imajo te zveze skupno vsaj 12.5 milijonov dolarjev ali petdeset milijonov pesov premoženja.

Če računamo, da živi v Severni Ameriki 250.000 Slovencev, v Južni pa da nas je desetkrat manj, 25.000, in če bi bili mi Slovenci v Južni Ameriki sorazmerno z našim številom ravno tako zavedni, pametni, previdni in organizirani, bi nas bilo organiziranih v podpornih društvih sicer desetkrat manj, ampak vseeno 12.500 (dvanaest tisoč petsto) in bi morali imeti poleg svojih lastnih društvenih domov, svojih narodnih šol, cerkva itd., itd., tudi še pet milijonov pesov svojega lastnega, po varnih zavodih na obresti naloženega narodnega premoženja, namenjenega najpotrebnejšim, našim vdovam in sirotam in nam samim za slabe čase in za stare dni. Te številke so tako lepe, tako vabljive, tako visoke, da se nam zdijo neverjetne in nedosegljive, vendar nam severoameriški zgled jasno kaže, da so možne in da jih bomo, če bomo količkaj pametni, tudi dosegli.

Slovenci v Južni Ameriki! Pustimo bedaste, malenkostne, jalove in škodljive osebne prepirčke! Pustimo politiko v tujo korist! Zahtevajte od svojih društev, da te naše predloge postavijo na razgovor, na dnevni red Vaših zborovanj! Zavedimo se že, da je v slogi moč in da iz malega raste veliko! Uredništvo.

Tajnik pripravljalnega odbora in prvi zvezni glavni tajnik, sedaj že pokojni Mihael Wardjan, dobesedno takole pripoveduje o ustanovitvi in začetku poslovanja Kranjsko-slovenske katoliške jednote:

"Bilo je neko nedeljo meseca januarja leta 1893, ko se nas je zbrala na stanovanju nekega rojaka na 18 in Throop St., v Chicagu večja družba prijateljev in znancev povodom svatovanja neke rojakinje. Navzoč sem bil jaz, dalje Josip Stukel, poznejši prvi predsednik K. S. K. Jednote, dalje znani, sedaj že pokojni rojak John Lesar, Mike Klobučar in še več drugih znancev, kojih imen se danes več ne spominjam.

Med raznimi govori v veseli družbi o politiki, časopisju, važnih novicah, starokrajskih razmerah itd., smo imeli v besedi tudi razna tedanja samostojna slovenska podporna društva, ki smo jih šteli tedaj menda 17.

Na tem sestanku smo govorili o smrti rojaka John Pluta, člana društva sv. Jožefa iz Joliet, ki je bil zavarovan pri češki Jednoti za \$ 1000.

Preračunali smo, da so samo tri naša tedanja jolietška društva tekom dveh let plačala Češki Jednoti nad \$ 4000, dobili smo pa samo \$ 1000, za Plutovo posmrtnino. Za vsak slučaj smrti je moral namreč plačati vsak posamezni član \$ 1.—.

Čemu bi torej ne plačevali rajši v svojo lastno slovensko Jednoto?

V tej misli smo se nekateri vračali v Joliet. Vsi smo tarnali glede izredno visokega asessmenta pri oni češki Jednoti. Vsled tega sem takoj na prvi seji našega društva sv. Jožefa meseca februarja opozoril našega tedanjega predsednika Josipa Stukla, da bi bilo umestno, če nekaj ukrenemo za ustanovitev lastne, sami sebe podpirali, ne pa Čehov. Obrnila sva slovenske podporne Jednote, da bi v prvi vrsti se torej v tej zadevi po nasvet na znanega župnika cerkve sv. Jožefa, Rev. F. S. Šušteršiča. Ta nama je rekel: "To je izborna misel, katero imam jaz že dolgo v srcu. Pomagal bom tej plemeniti stvari, kolikor bom le mogel." Mene je prosil, da naj mu prinesem kmalu pra-

vila one češke Jednote, da jih bo pregledal, preuredil in prestavil.

Dalje mi je dal pokojni Rev. Šušteršič nasvet, da naj se obrnem na Rt. Rev. Jos. F. Buh, izdajatelja "Amer. Slovenca" v Tower, Minn., ki je bil tedaj ameriškim Slovincem najbolj poznan kot vnet misijonar na ameriškem severozapadu. Pisal sem mu za naslove vseh slovenskih društev in drugih vplivnih rojakov širom Amerike. — Zaželjene naslove sem kmalu dobil. Izmed gori navedenih 17 slovenskih društev se jih je odzvalo menda samo 10, da so za ustanovitev slovenske podporne Jednote, ali za združenje.

Predno sem razposlal pozive tem društvom, smo imeli z Rev. Šušteršičem še trikrat posvetovanje. Pri enem teh posvetovanj je bil tudi rojak Štefan Stanfel, poznejši prvi blagajnik KSKJ.

Ker se nam je zdelo, da bi se dalo izvesti našo željo, smo gledali na to, da se skliče skupaj k sestanku zastopnike teh 10 društev, ki so se prijavila za združenje; drugih sedem se je nepovoljno izjavilo, da ne morejo poslati delegata, ker društva nimajo denarja.

Določili smo torej Belo nedeljo, 1. aprila 1894 za ustanovno zborovanje in sicer mesto Joliet. Zborovanje se je vršilo v dvorani rojaka Peter Jurjevčiča na 290 Chicago St.

O tem ustanovnem shodu, oziroma za združenje in ustanovitev slovenske jednote je tedaj tudi marljivo pisal Rt. Rev. Josip Buh v Tower, Minn., in sourednik "A. S." Matija Šavs, Minnesota.

Ker je istočasno Rev. Šušteršič zbolel za pljučnico, se je stvar malo zavlekla. Zelo smo se bali za našega vrlega župnika in pospeševala naše ideje; vsled tega smo vsi člani društev doma in na seji iskreno molili, da bi nam ga ljubi Bog ohranil in rešil iz nevarnosti. Ko je Rev. Šušteršič malo okreval, sem ga zopet enkrat obiskal. Tedaj me je naš blagi g. župnik vprašal

"Kako je kaj z našo nameravano Jednoto? Žal mi je, da ne morem s pravili dalje, ker sem preveč slab vsled bolezni. Le nič se ne bojte, jaz bom kmalu ozdravel in bom potem noč in

dan delal za ustanovitev te Jednote in do tedaj bodo tudi pravila že gotva."

To je bilo od srede februarja do aprila 1894. Hvala Bogu, Rev. Šušteršič je potem res okreval.

Bilo je 1. aprila 1894, krasno spomladansko vreme, da si za ustanovitev naše Jednote nismo mogli boljšega želeli. Isti dan je dospelo na moj poziv k skupnemu sestanku, oziroma k ustanovnemu shodu Slovenske podporne Jednote 8 delegatov, katere so nekatera označena društva določila.

Društ. zastopniki tega zborovanja so bili: Rev. F. S. Šušteršič, Josip Stukel, Štef. Stanfel, Peter Miketič, vsi iz Joliet; Štefan Pašič, Tower, Minnesota, Ivan Pakiž, Ely, Minn., Math Brunski, Chicago, Ill., in John Oberstar, La Salle, Ill. Navzoč sem bil tudi jaz in br. Joe Panian, kot člana pripravljalnega odbora za ustanovitev Jednote.

Tega važnega zborovanja se je udeležil tudi znani Rt. Rev. J. F. Buh, ki pa ni bil član katerega društva vsled svoje visoke starosti.

Naj še omenim, da smo imeli tedaj že posebni pripravljalni odbor za ustanovitev Slovenske Jednote. Ta odbor se je večkrat sestel v farovžu pri Rev. Šušteršiču. Začasnim predsednikom je bil izvoljen Josip Stukel, jaz (Mihael Wardjan), pa tajnikom. V tem odboru so bili tudi Father Buh, Father Šušteršič in rojak Štefan Stanfel in rojak Joe Panian. Zapisnike je vodil vedno Rev. Šušteršič. Žal, da so se izgubili.

Jaz, kot tajnik sem vedno sproti vpisaval po številkah ona društva, ki so se prijavila za pristop v Jednoto.

Predno se je pričelo to važno ustanovno zborovanje, se je vršila ob osmi uri tiha sv. maša v cerkvi sv. Jožefa v Jolietu.

Takoj po maši smo se napotili v zborovalno dvorano, da se domenimo glede dnevnega reda. Prva seja se je pričela popoldne; pred otvoritvijo iste je molil Rt. Rev. Josip F. Buh.

Konvenciji je predsedoval Rev. Šušteršič, ki je v lepih besedah pojasnil pomen tega zborovanja. Govorili so še Rt. Rev. Buh, Jos. Stukel, Wardjan in drugi.

Kmalu zatem se je pričelo s čitanjem pravil, katere je priredil Father Šušteršič. Bila so tako izborno sestavljena, da so pooblašeni delegati točko za točko enoglasno odobrili in sprejeli.

Najbolj težavna in kočljiva stvar pri tej seji je bila določitev imena za Jednoto. Predlagano je bilo več imen: "Slovenska Katoliška Jednota", "Jugoslovanska Podporna Jednota" in "Kranjsko-Slovenska Katol. Jednota".

Delegat Brunski iz Chicaga je poudarjal, Slovenska Katol. Jednota že obstaja in sicer slovaška. Če bi torej rabili to ime, bi bilo morda v nasprotju s postavo. Debata je bila tako burna, da je dal predsednik 10 minut odmora za posvetovanje. Pri tem so prišli vsi delegatje do prepričanja, da ima delegat Brunski prav. Pri glasovanju je bilo oddanih za ime KSKJ pet (5) glasov, proti pa trije (3). Father Buh in tajnik Wardjan namreč nista smela glasovati. Za prvo ime se je posebno gnal Rev. Šušteršič, končno pa se je moral rad ali nerad udati.

Na tej seji se je določilo 50 centov kot pristopnino k Jednoti za vsakega novega člana. Članice se tedaj še ni sprejemalo. Posmrtnina je bila določena na \$ 500; asesment se je razložil po številu smrtnih slučajev. Ko so bila sprejeta pravila in drugi sklepi se je vršila volitev glavnega odbora.

To zborovanje je trajalo dva dni. Pričelo se je v nedeljo, končalo pa v ponedeljek.

Ker je bilo samo osem delegatov navzočih pri tem zborovanju, nam je šla trda pri izbiranju kandidatov za razna odborniška mesta; vsled tega je bil izvoljen v glavni odbor tudi M. Wardjan, kot bivši tajnik pripravljalnega odbora, dasi ni bil delegat nobenega društva.

Drugih raznih odborov, kakor, porotni in pravni se ni moglo tedaj izvoliti zaradi premalega števila navzočih delegatov.

Prihodnja konvencija je bila določena za leto dni pozneje v Tower, Minn., in sicer začetkom julija.

Na tej konvenciji je bil ponovno izvoljen gl. predsednikom Josip Stukel; vendar ni hotel držati tega urada celo leto radi ostrih napadov od strani nekaterih članov, ki so mu bili očitno nevščljivi vsled te časti. Njegovo mesto je prevzel tedanji podpredsednik Josip Panjan.

Kmalu po ustanovni konvenciji so se pričela še ostala društva pripravljati tako, da je bilo na drugi konvenciji v Toweru, Minn., dne 5. in 6. julija 1895 že 17 delegatov.

Kako lepo je napredovala K. S. K. Jednota v poznejših letih mi ni treba praviti, ker je cenjenemu našemu članstvu že znano.

Poročilu prvega tajnika dodajamo izvleček iz poročila njegove še živeče vdove gospe Elizabete Wardjan-Zupančič. Njeno poročilo je, bi rekli, bolj domače, intimno, pa menda ravno zato posebno ljubko, zanimivo in poučno:

Pred 40 leti je obstojal urad K. S. K. J. iz dveh sob. Letne plače je pa imel prvi tajnik Mihael Wardjan \$ 100. Pisalno mizo je pokojni M. Wardjan sam naredil bolj po domačem načinu. Jaz sem pokojnemu mojemu prvemu možu kaj rada in večkrat pomagala v pisarni. Ko so bili tiskani prvi certifikati, je bilo treba iste spisati in kmalu razposlati, ker so jih društva hotela kmalu imeti. Pa kaj naj samo dva človeka v uradu naredita? Delati je bilo

treba noč in dan da se je ugodilo društvom; izgotoviti jih je bilo treba več tisoč. Opričela sva se dela z vseni močmi, ter stvar dovršila. Ko je bilo več certifikatov gotovih, sem jih dala v vrečo od moke in hajd z njimi na pošto zvečer me je bilo včasih malo strah na potu proti pošti; pa sem vzela seboj mojo prijateljico Frances Ožbolt, sedaj Mrs. F. Lapp v Biwabik, Minn., kajti svetilke na cesti so tedaj v Jolietu jako slabo svetile. Rada sem pač imela, da je šla potem vsa pošta zjutraj naprej. Pri tem sem imela nekoč smolo. Drugi dan sem bila obveščena, da ne smem toliko pisem naenkrat prinesiti na pošto!? Pa sem si mislila: Še pošta nas zavida ker imamo preveč posla ali pošte.

Pisarna ali urad v najinem stanovanju je bil bolj po starem kopitu. Bila je ena velika peč za premog, na stropu sredi pisarne pa velika petrolejeva svetilka. Večkrat niti zapazila nisem, da peč prisega in ni bilo niti toliko časa, da bi se pri peči malo ogrela. Vse to sva vršila v nadi, da bo to delo od ljubega Boga plačano, ker se je že spočetka kazal lep napredek.

In res je rosil blagoslov na našo tedaj še mlado K. S. K. Jednoto, a tako rosi še zdaj. Bog daj, da bi še za naprej mnogo let tako napredovala saj imamo tudi sedaj dobre delavce za K. S. K. J. Dal Bog, da bi vsi delali v prid nam in celi K. S. K. Jednoti!

Oddelek za odrasle			
1894...	333	\$	G I B A N J E
1895...	882	797.98	članstva in premoženja
1896...	1,192	2,055.43	nja Kranjsko-slovenske katoliške jednote
1897...	2,155	2,089.22	tekotom prvih štiri
1898...	1,626	3,676.09	desetih let njenega
1899...	1,832	2,675.37	obstoja.
1900...	2,184	6,145.22	Levo število članov
1901...	4,760	8,516.13	in premoženja
1902...	4,713	11,746.29	nja jednotinega oddelka
1903...	6,529	13,475.15	delka za odrasle, desno pa število članov
1904...	6,253	18,177.37	in premoženja mladinskega oddelka
1905...	7,869	39,232.59	in premoženja mladinskega oddelka
1906...	9,145	65,272.54	in premoženja mladinskega oddelka
1907...	10,195	85,800.73	in premoženja mladinskega oddelka
1908...	9,851	107,390.28	in premoženja mladinskega oddelka
1909...	10,475	142,752.51	in premoženja mladinskega oddelka
1910...	11,249	183,824.05	in premoženja mladinskega oddelka
1911...	11,508	230,196.06	in premoženja mladinskega oddelka
1912...	11,566	264,161.14	in premoženja mladinskega oddelka
1913...	12,399	297,750.59	in premoženja mladinskega oddelka
1914...	12,199	312,030.18	in premoženja mladinskega oddelka
1915...	12,307	382,171.53	in premoženja mladinskega oddelka
1916...	12,685	459,992.19	in premoženja mladinskega oddelka
1917...	12,914	522,652.28	in premoženja mladinskega oddelka
1918...	12,517	494,582.55	in premoženja mladinskega oddelka
1919...	11,885	659,040.06	in premoženja mladinskega oddelka
1920...	12,080	741,330.93	in premoženja mladinskega oddelka
1921...	12,289	872,925.88	in premoženja mladinskega oddelka
1922...	12,641	1,017,234.69	in premoženja mladinskega oddelka
1923...	13,682	1,127,130.19	in premoženja mladinskega oddelka
1924...	14,775	1,268,603.59	in premoženja mladinskega oddelka
1925...	17,456	1,447,962.30	in premoženja mladinskega oddelka
1926...	19,006	1,623,062.95	in premoženja mladinskega oddelka
1927...	20,020	1,871,255.33	in premoženja mladinskega oddelka
1928...	21,333	2,085,017.98	in premoženja mladinskega oddelka
1929...	22,377	2,302,917.15	in premoženja mladinskega oddelka
1930...	23,099	2,535,873.37	in premoženja mladinskega oddelka
1931...	23,460	2,775,037.09	in premoženja mladinskega oddelka
1932...	22,159	2,993,907.27	in premoženja mladinskega oddelka
1933...	21,436	3,230,923.96	in premoženja mladinskega oddelka
1934 *)	21,399	3,123,707.41	in premoženja mladinskega oddelka

*) 1. marca.

Dne 1. marca letošnjega leta je imela torej KSKJ skupno 34.608 članov in 3,259,527.23 dolarjev premoženja, dočim je izplačala tekom prvih štiridesetih let svojega obstoja 5,174,018.34 (pet milijonov sto sedemdesetštiri tisoč in osemnajst dolarjev ter trideset in štiri cente) pod-

A n ċ k i so od veselja tekle solze po licih. "Oče, moj oče!" je vzklikala. Tekala je proti sobi in poljubljala pismo. "Oče, oče, da sem Vas našla! Smejali so se mi, ko sem Vas iskala. »Osemnajst let že ni o njem glasu. Bog ve, kdaj je že umrl,« so mi govorili. Jaz pa sem vedela, da Vas najdem. Še nikoli Vas nisem videla. Ne Vas, ne matere nisem poznala. Osemnajst let sama med tujimi ljudmi..."

Ustavila se je pri mizi in razgrnila po njej od solz in poljubov omočeno pismo. Počasi je brala. Pri vsakem stavku se je ustavila in premišljevala.

"Draga hčerka!"

Srce ji je hitreje udarilo ob teh besedah. Še nikoli je ni nihče tako imenoval. "Oče!" je vzkliknila in pritisnila pismo na trepetajoče ustnice.

"Kako naj Ti razodenem svoje veselje?! Jokal sem, ko sem bral Tvoje pismo."

Ančki sta prilezli dve svetli solzi iz oči.

"Ti živiš! In jaz sem mislil, da Te ni več. Takoj mi pošlji sliko, da Te vidim. Gotovo s že velika in lepa. Jaz sem v New Yorku. Imam trgovino in mi gre dobro."

Najlepši pozdrav! Tvoj oče!"

Ančka je zgrnila pismo. Še enkrat ga je posla k ustnicam in ga ponovno poljubila. Poiskala je ovroj, da bi spravila pismo vanj. In ovroja je padlo par lepih zelenih bankovcev.

Stekla je iz hiše. Hitela je po vasi, ustavljala ljudi in jim kazala pismo. "Očeta sem našla!" je klicala in jokala od sreče. Brala jim je pismo in kazala bankovce.

Od tega dne je bilo Ančino življenje sama neprestana radost. Kakor v sladkih sanjah je živila. Sree ji je poskakovalo od nje in iz nje. Še spati ni mogla. Ponoči je slonela na odprtem oknu in se smehljala. Pogovarjala se je sama s seboj.

"Očeta sem našla! Še majhna sem bila, ko je odšel v Ameriko. Nobenega glasu ni bilo, včasih me je kmalu umrla in mene ni bilo."

Skozi solze je gledala pismo, ki ga je neprestano nosila s seboj.

Da bi ga že videla!" je zahrepenela. Hrepenela je po njem.

pore!

Na tako majhnem prostoru, ki nam je na razpolago, se ve, da ni mogoče izčrpno dopovedati, kakšnega vsestranskega in neprečelnjivega pomena da je bila in še vedno je KSKJ za naše rojake v Severni Ameriki. Še najbolj zgovorno nam bo razložila nemara njen pomen statistika, ki jo zgoraj prinašamo, in najbolj nazorno kaže jednotin razvoj, pri čemer je treba posebne poudariti, da je bila KSKJ prva slovenska podporna zveza in je po njenem zgledu zrastle med našimi ljudmi še več drugih, podobnih jednot in zvez, o katerih pa tu ne moremo podrobneje razpravljati. KSKJ moremo torej po pravici imenovati prezaslужno mater in začetnico vseh slovenskih podpornih zvez.

Slava KSKJ! Naj raste in procvita in naj še veliko koristi slovenskim izseljencem v Severni Ameriki. Tudi naša zahvala požrtvovalnim možem, ki so jo ustanovili in se tekom štiridesetih let trudili zanjo!

Osmošolec Martin Jevnikar, št. Vid nad Ljubljano:

PREVARANA

Naš list, ki našel pot že med tako številne slovenske izseljence najrazličnejših krajev in držav, je zašel tudi med dijak v št. Vidu nad Ljubljano, ki nam pišejo, da ga prav radi čitajo.

Veste, kaj so se celo zmislili ti naši fantje? Ničesar boljšega bi si ne mogli: nekaj prav čednih prispevkov so nam poslali in še novih so obljubili!

Danes prinašamo cenjenim čitateljem in čitateljem posrečeno Jevnikarjevo črtico **Prevarana**. Gospod Jevnikar končuje letos osmi, to je zadnji gimnazijski razred, te dni se pripravlja za zrelostni izpit, maturo, in tja na našo pomlad meseca septembra ali oktobra bo že visokošolec. Upamo in želimo, da nam bo tudi še nadalje zvest ostal.

V imenu naših čitateljev, pa tudi v imenu vseh slovenskih izseljencev v Južni Ameriki najlepše pozdravljamo te naše nove in mlade prijatelje!

Argentinski peon, francoska delavka, služkinja v Egiptu, izseljenci iz Severne Amerike in idealen študent iz slovenske domovine — vse te štejemo že med svoje prijatelje in sotrudnike — to se nam zdi res čedna in času primerna družba.

nela je po očetu, kakor hrepeni spomladi po soncu cvetka, ki prileze iz zemlje.

**

"Ali je ta avto Vaš, oče?" je vprašala Ančka.

Ančka se je poslavljala. Ni bilo bridko slovo, saj je šla k očetu. Stiskala je roke in se jokala in smejala, vse hkrati.

Kolesa hitečega vlaka so vso pot ponavljala: oče, oče...

Ladja je plula počasi. Ančino srce je hrepenelo hitreje. Slonela je na prednjem koncu ladje in željno gledala, kdaj se bo pokazalo obrežje in oče na njem.

Nekega dne — Ančki se je zdelo že strašno dolgo — so pristali ob obali. Ljudje so se vsuli iz ladje. Ančka je stala in čakala.

"Kakor na sliki", je zaslišala od nekje domačo besedo.

"Anica!"

Hitro se je okrenila. Moški srednjih let je stal pred njo.

"Anica!"

"Oče!"

Planila mu je okrog vratu. Privil jo je k sebi in jo poljubil. Tesno objeta sta stopala z ladje na obalo. Na cesti sta zasedla avto.

"Moj in tvoj", je odgovoril smehljaje se. Položil ji je roko okrog pasu, ona je naslonila glavo na njegovo ramo.

Ančki so stregli, da jo je bilo skoro sram. Ničesar ji niso pustili delati. Kar ji je pozeležlo srce, so ji takoj izpolnili. Že drugi dan je

dobila krasno novo obleko in lakaste čevljičke. Njena sobica se je bleščala v preprohah. Ančka je posedala po divanih in gledala, gledala... Tako se ji je zdelo lepo, veličastno, da se ji je kar samo smejala.

Ko je zvečer legla, je prišel oče. Vsak večer. Sedel je na njeno posteljo in sta se pogovarjala. Včasih sta se oba zasmejala, včasih sta umolknila za trenotek. Ančka je bila zgovorna. Očeta je zanimalo njeno življenje. In je pripovedovala:

"Dve leti sem služila pri Bregarju; saj ga morda poznate. Majhen človek, da se lastni otroci norčujejo iz njega. Siten pa je, četudi je majhen. Uboga žena pri njem! Osem otrok imata, samih deklic. Najstarejša je stara enajst let. Veliko sem trpela pri otrocih, še več na polju. Trije smo bili, ima pa cel grunt..."

"Zdaj ti bo dobro, Anica, boš videla." Roko ji je položil na glavo in jo gladil po mehkih lasih.

Teden je pretekel. Ančki se je zdel kratek kakor en sam dan. Kakor v lepi pravljici je živela. Privadila se je novemu življenju. Zelo ji je vse ugajalo. Zvečer sta se vozila z avtomobilom po mestu — tako je želela. Ančka je gledala, se čudila in strmela.

"Ali me imaš kaj rada, Anica?" jo je vprašal nekega večera, ko sta zopet sedela v tihi sobici.

"Oče!" ga je objela okrog vratu in ga poljubila.

"Kaj pa, če bi jaz ne bil tvoj oče?" se je smehljajal.

Plašno je zastrmela vanj z velikimi sinjimi očmi.

"Anica, jaz nisem tvoj oče!" je povedal z istim nasmehom.

Počasi se je zravnala njena roka in mu zlezla od vratu. Lica so ji posinela, srce zatrepetalo. Iz ust ni bilo glasu.

"Vi... niste... moj... oče," se je počasi iztrgalo iz nje. Z rokami si je pokrila obraz in je bridko zajokala.

"Ne jokaj, Anica! Še boljše se ti bo godilo kakor pri očetu," jo je tolažil. "Slišal sem, da iščeš očeta. Smilila si semi, ker si sirota, pa sem se jaz podpisal za očeta. Tvoj oče je že davno mrtev. Ne jokaj! Če si do sedaj prebila brez njega, boš še za naprej. Jaz sem Andrej Potočnik iz Loke doma. Ni me treba vikati, Anica, rajši me kliči za Andreja. Sam sem, pa sem si mislil. Anica je tako lepa, gotovo je tudi dobra. Ali hočeš postati, Anica, moja žena? Ne bo se ti slabo godilo, gospa boš."

Ančka pa je jokala, jokala celo dolgo noč.

Čez teden dni sta se poročila — sodnijsko. Ančka se je nekaj časa upirala. Ko pa ji je povedal, da je v Ameriki navada, da se poročijo sodnijsko, in je prav tako dobro in veljavno, se je udala. Ko sta bila že na poti, jo je zopet obšla bojazen. Zatrjeval ji je, da je tukaj malo duhovnikov in nimajo časa poročati.

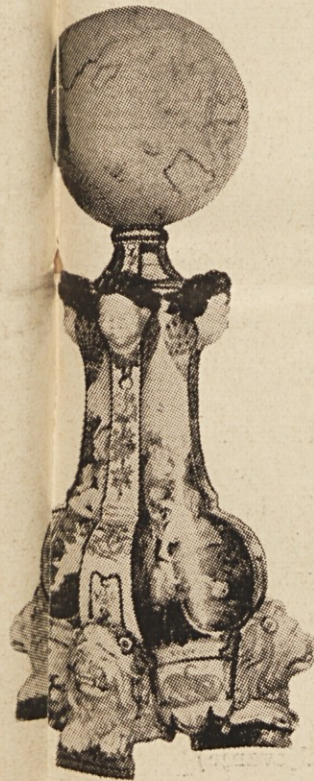
Zopet se je Ančka smejala, zopet sta se vozila okrog. Njena sreča ni bila manjša. Nekega dne, ko ni bilo Andreja doma, je Ančka sprejela pošto. Pregledala je pisma in na neki karti je brala:

"Andrej Torej si zopet eno dekle ujel v svoje zanke. Ničvrednež! Misli na svojo dušo! Pa saj vem, da že dolgo ne veruješ vanjo. Preklinjam tebe in dekle, ki se vlačiš s teboj!"

Tvoja žena Marta."

Ančki se je zmislilo pred očmi. Roka s kartjo se je povesila kakor pod silnim bremenom.

"Jezus! Andrej je poročen in jaz sem njegova — — — !" je kriknila in se zgrudila na tla.

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

Teta Cecilija je poslušala nekako sitno razlago gospe Maude, ki je govorila brez prepričanja, nemirno, v togoti, ob pogledu na obe "dolgočasni mamei" z dežele, ki ju je njen sin nepremišljeno spravil na pot in sta se lepo vsedli, ko je bilo vse stanovanje še v neredu. Bogle? Morda gojita nado, da bosta ostali kar tu pri kosilu? — Meni nič tebi nič — in pri hiši vsega trije parklji in nekaj makaronov! in še — kaj bo s sprehodom, ki je bil dogovorjen in določen za popoldne?!

Kaj naj počne, za božjo voljo, s tema dvema neznančkama, ki sta treščili v njeno stanovanje kakor strela z jasnega?!

Samo ena pot je... ena sama možnost, da se jih otreseš: čim prej ju je treba spraviti v hotel.

"Torej..." nadaljuje mati, ki si je že napravila svoj načrt... "moja mala Valentina vaju bo pospremila do hotela. Tam si bosta uredili svoje stvari, napravili malo toalete... tega ste menda že zelo potrebni! Potem gresta po svojo prtljago na kolodvor. In zvečer, ko pride Roger iz službe, vaju pride pozdravit ter se lepo in spodobno opravičiti!"

Teta Cecilija, ki je dosti urna v klepetanju, je bila vsa zmešana vsled naglega govorjenja, ki se je kar usipalo pred njo.

Rolanda je gledala z široko odprtimi očmi, opazovala in nabirala v sebi opazovanja, da se nanje pozneje povrne.

...Torej ta gospa Maude, ki "likvidira" na tako lahek način ubogo tetko Cecilijo, — naj bi ji postala tašča!...

...Ta tolsta Adela, ki se mirne duše pridružuje svoji materi v istem namenu... in posebno elegantna Valentina — naj bi postali njeni svakinji!...

Kakor iz knjige čita z njih obrazov zadrego, nevoljo, ki jo je povzročil njun prihod v samoljubju te pariške družine.

Začutila je — ženske imajo poseben čut za take stvari — da je postala predmet radovednega in natančnega opazovanja od uboge deželske aybice do svojih rokavic iz sukanca in do svojih šolnov, ki so v primeri z gizdavi pariškimi pač nekoliko pretežki.

Vse je kazalo, da je Robert govoril o njej. Gospa Maude in njeni hčeri si morda nista upali postaviti se odločno proti njemu. Toda vseč jim stori ni; trdno upajo, da Rogerjev namen ni nič drugega, nego muha enodnevnic, ki pride in mine... in da bo čar male provincijalke utonil v kričočem okviru Pariza kakor pena mila v solncu.

Ubogi ženski! Če bi bile mogle tisti hip čitati vse tri v Rolandinem sreču... Kako vzvišen odgovor bi bile zapazile!

Obisk je bil končan.

Gospa Maude še vedno ni umila posode in pripravila svinjskih parkljev... njena hči še vedno ni pospravila postelj... Dovolj jima je že trajal obisk... Njuna potrpežljivost je pri kraju... Ljudje z dežele, ki žive za sto let zadaj in imajo tam doli dovolj in preveč prostega časa, še pojma nimajo o tem, kaj pomeni v Parizu čas.

Torej jima je treba to dopovedati!

"Valentina, prav, da imaš še klobuk na

glavi; pospremila boš dami... saj sta gotovo napol mrtvi od izmučenosti!"

S posebnim pogledom je Valentina razodela, da je razumela, česa od nje pričakujejo... In mahoma je postal položaj prav tak, kakor je bil na postaji podzemne železnice:

"Hitimo! Tecimo! Tu je izhod!"

"Ponavljam vam, gospa, da bo moj sin zelo žalosten... Toda zvečer vaju bo prav gotovo posetil... Valentina, ali si pripravljena?"

"Da, mama!"

Gospa Maude je ceremonijozno vstala:

"Na svidenje torej, draga gospa! In želim vama, da bi se dobro počutili v našem mestu! Koliko krasnih stvari boste tu videli!"

Strategična poteza je bila tako izvrstno, tako točno izvedena, da sta bili teta Cecilija in Rolanda na mah na hodniku, nato na stopnišču in že na ulici, kakor da ju porivajo nevidne, odločne roke!

Tri ženske so hodile vstric in brez besed po ulici, kjer so se tri ljudje, kajti blizu je že bila ura obeda.

Valentina, ki je bila sprva suha in zaprta, se je naposled vendarle toliko ponižala, da je začel rzgovor:

"Evo severo-južno železnico... Dve sto stopnic..."

"Sto in devetindevedeset..." je popravila Rolanda.

"Ah, to vam je že znano?"

"Da, to in še marsikaj drugega že vem!"

Pri teh besedah se je Rolanda ponosno vzravkala.

V mislih je primerjala zeleno in cvetoče "zavetje"... s stanovanjem v ulici Charles-Nodier; primerjala to in ono gostoljubnost... svojo ljubeznivo, plemenito in globoko dobrotno tetko ter gospo Maude, ki je bila samoljubna, neprijazna in nizka!

Kateri imajo radi argentinske
revije jim priporočamo

Veliko tedensko revijo CARAS Y CARETAS

ki si jo lahko kupijo za 20 ctvs
na kateremkoli kiosku
ali pa si jo tudi naročijo pri upravi
BUENOS AIRES, CHACABUCO 151

\$ 2.50 trimesečno
\$ 5.— polletno
\$ 9.— celoletno

oziroma za provinco

\$\$ 3.— 6.— 11.—

in za inozemstvo

dva zlata pesa trimesečno

štiri zlate pese polletno

osem zlatih pesov letno

Na dnu svojega srca je bila Rolanda polna zmagoslavja, vsa vzvišena... Ne bo se ji treba niti bojevati. Torej to je pariško življenje!?

Prebivalci tega mesta se poleti usujejo na deželo, hlinijo ljubeznivost, se širokoustijo in moledujejo za gostoljubje.

Doma pa... tisti, ki so dobrega srca, ne morejo... Mir bodi ž njimi!

Toda drugi — in koliko jih je, ki bi mogli — nočejo biti niti malo gostoljubni.

Dospeli so do hotela. Stavba je bila stara, omet okrušen, popravljen in prenovljen že šestokrat. Nad vrati je stal napis: "A la descente de Montmartre".

Valentina je objasnila slučaj portirju, ki se je vedel brežhibno a mrzlo.

Res, soba je bila rezervirana že od predvčerajšnjim in najemnino bo treba plačati tudi za nazaj.

"V redu..." je ostro odgovorila Rolanda.

"Kar bo treba plačati, bova plačali."

"Ali nimate prtljage?"

"V shrambi na kolodvoru."

Portir, po poklicu nezaupen mož, je premo-tril obe ženski. Toda vtis je bil dober. Pozvonil je slugi. Soba št. 37... četrto nadstropje.

"Nič prtljage?..." je vprašal sluga.

"Ne... pride pozneje."

"Torej vaju zapuščam," je dejala Valentina Maude, ki je med tem na mestu prestopala z ene noge na drugo.

"Hvala vam, gospodična," je hladno odgovorila Rolanda.

Nekaj hipov pozneje sta stali teta Cecilija in Rolanda, ki ju je vodil sluga, pred vrati dvigala.

"Ah, tega pa ne! Nikoli več, dokler bom živa, ne vstopim več v to-le mašino!" je vzkliknila teta Cecilija.

Rolanda jo je ljubeznivo pregovarjala:

"Tetka, tako ste utrujeni! Saj niso vsa dvigala taka kakor v ulici Charles-Nodier!"

Toda teta Cecilija se ni dala preprostiti in navzlic svoji obilnosti je lezla po stopnicah v četrto nadstropje. Gori je našla Rolando v prostorni, toda vsakdanji sobi. Sluga je odprl veliko okno, skozi katero je šinil zatohel duh, kakor da so mahoma vdrli mrliči iz ogromnega pokopališča ter napolnili izbo s svojimi okostnjaki in mrtvaškimi rjuhami.

Skoro edini razgled, ki se je nudil, so bili grobovi... grobovi... in spet grobovi! Na levi se je dvigal visok siv zid, v katerem je bila zasilna lestev za slučaj požara. To je bil zid kinematografa Gaumont.

"Želite še kaj?" je vprašal sluga.

"Zanenkrat nič..." je odgovorila Rolanda. Naposled sami!

"No!..." je zavzdihnila tetka ter spustila zavoje na posteljo.

"No?... " je odvrnila Rolanda.

"Kako sva bili ljubeznivi, dobri ž njim... in zdaj nisva vredni niti skodelice čaja, niti kozarčka vode niso nama ponudili, da bi si umili roke. Jaz pa sem odprla na stežaj svoje sree. Ves vodnjak sem dala na razpolago."

Rolanda je objela ubogo zavrženo ženico:

"Ah, tetka moja... ljuba moja dobra tetka... če bi vi vedeli, kako hvalim Boga in kako sem srečna."

(Nadaljevanje)

IV. FILM:

¡UFA QUE CALOR —

— JOJ, KAKO JE VROČE!

Imam znanca, ki je nastavljen pri veliki prometni tvrdki Villalonga v ulici Balcarce. Tvrdka ima tudi obsežne hladilne prostore, ki jih daje trgovcem s sadjem v najem. Moj znanec mi je zaupal sledečo zanimivo zgodbo, samo grešnika je zamolčal.

V letošnjem vročem februarju je neka sadna veletvrdka v hladilnih salonih tvrdke Villalonga deponirala okrog 10.000 kg. "Grape Fruit", najbrže najdražje sadje, kar ga je na svetu, vredno 25.000 pesov.

Seveda je tvrdka spravila sadje v ledenice, da počaka in ga vrže na trg ko postane redko in mu bo cena poskočila.

Ali — napravili so račun brez krčmarja. Prišli so nadzorniki, "Asistencia pública", in mestnega kemičnega urada in podali hvalevredno spričevalo da v Argentini vendar še ni ves svet podkupljiv. Ugotovili so, da se sadje začinja razkrajati in je zaplenili. Še isti dan so prišli 3 vozovi mestne uprave, naložili sadje kjer je bilo izročeno plamenom. 25 tisoč pe-in je odpeljali v občinsko sežgialnico za smeti sov je bilo izročenih plamenom! Vsa čast in slava vestnim zdravstvenim nadzornikom!

Marsikdo bo poznal veliko tržnico Bullrich na Paseo Colon v Buenos Airesu. Je to ena izmed največjih tržnic za ribe v Buenos Airesu. Kakor sem nedavno čital v "Boletín mensual de la Asistencia pública de la Capital" so zdravstveni nadzorniki tekom meseca Februarja t. l. v dotični tržnici zaplenili nič manj kot 75.000 kg pokvarjenih rib! All right! (O! rajt!) Dokler bomo imeli tako vestne zdravstvene nadzornike naše življenje in zdravje ne bo ogroženo!

**

Argentina je istočasno ogromna izvoznica ter uvoznica sadja. Na prvi hip se to zdi čudno, pa vendar je tako. Argentina namreč mnogih vrst sadja nima dovolj in pa: v Argentini zori sadje ko je na severnem delu zemeljske oble zima.

Z argentinskim sadjem je skoro ravno tako, kot z jajci: V mesecih oktober—februar ko je v Evropi zima in kokoši slabo nesejo, odplujejo iz argentinskih pristanišč cele ladje napolnjene z jajci. V Anglijo, Francijo, Skandinavijo, Nemčijo, Španijo. Ko pa pritisne v Argentini zima to je april—september, in je na severni obli poletje, pa prihajajo cele ladje jaje iz Evrope in Sev. Amerike. Celo iz boljševiske Rusije so nam bila lansko leto poslana jajca.

Grozdja ima Argentina toliko, da bi lahko zalagala z njim pol sveta. Ali to grozdje žal ni za vse. Samo za gornjih deset tisoč je, ker je predrago.

Mislite pa si na primer mizo severoameriškega ali evropskega bogataša, ko recimo na svoj godovni dan v mesecu januarju, ko vse poka mraza, lahko ponudi na njej svojim miljenim gostom grozdje, ki je dozorelo pod toplim argentinskim solncem!

Grozdje pošiljajo iz Argentine na sever v zabojih kojih praznine so dobro izpolnjene z otrobi, tako da mu ne škodi ne vročina ne mraz ter prihaja na mesto popolnoma sveže,

ARGENTINSKI FILMI

PIŠE FRANC DALIBOR

samo oprati ga je treba, ker se mu včasih prilepijo otrobi.

Končno pa cene argentinskemu grozdju v Evropi in Severni Ameriki niti niso tako nedosegljivo drage. Pri roki imam mesečni izkaz argentinskega ministrstva za poljedelstvo za marec 1934. Iz imenovanega mesečnika vidim, da se je dne 16. februarja 1934 prodajalo argentinsko grozdje v New Yorku in na debelo: zaboj 18 funtov (9 kg) za 3.25 dolarjev. To bi bilo 32 cts za kilo kar bi znašalo v argentinski veljavi par centov čez 1 peso, kar za luksuzno sveže grozdje v skrajni zimi nikakor ni pretirano.

V veliki in bogati Sev. Ameriki ima argentinsko grozdje posebno ogromne izglede odkar se je tam odpravila prohibicija. Prej so Severoamerikanci večinoma zavživali kalifornijsko grozdje, odkar pa ni več prohibicije kalifornijsko grozdje prešajo, za na mizo pa imajo raje argentinsko grozdje, ki je okusnejše.

Celo v Španijo, tako izrazito sadno deželo je romalo poleg argentinskega sadja tudi argentinsko grozdje. V že omenjenem ministerskem boletinu čitam, da so se argentinske sveže sljive, hruške in breskve v febr. t. l. prodajale v Madridu na debelo po 1.60 peset za kilo.

V. FILM:

MESTO VIDIM NEIZMERNO...

Ob izlivu ulice Balcarce na Plaza Mayo se nahaja starinsko in zgodovinsko poslopje v katerem je nastanjen argentinski državni statistični urad.

Kakih trideset let je načeloval temu uradu Čeh profesor Lacina.

Ko sem prišel v Argentino sem se kmalu osebno seznanil s prijaznim gospodom profesorjem. Slovanov nas je bilo takrat v Argentini malo in smo se bolj poznali med seboj. Bil je že takrat postaren in je že dolgo, kar se je preselil iz mesta živih v Nekrópolis, mesto mrtvih, kakor uradno pravijo naši stari znanki in bodoči materi Chakariti.

Argentina je profesorju Lacinu po pravici hvaležna. Iz nič ji je namreč ustvaril sijajen statistični urad, ki danes brezhibno funkcijonira. V dunajskem statističnem uradu se je pokojni gospod profesor temeljito izvežbal v svoji stroki in je potem uveljavil v Buenos Airesu vse svoje bogate izkušnje.

Spominjam se, da so se moji študentovski tovariši radi pritoževali, kako pusta in suhoparna veda da je statistika. Meni se ni nikoli zdela suhoparna in tudi resnično ni, samo prav jo je treba razumeti, poznati in uporabljati.

V zgoraj omenjenem uradu sem iskal pred nekaterimi dnevi podatke za moj današnji film. Vi si komaj morete predstavljati s kako raznovrstnimi in vsestranskimi zanimivostmi da vam lahko postrežejo na statističnem uradu. Natančno vam bodo raztolmačili, če želite, koliko da jih je bilo kako leto rojenih, koliko jih je šlo v bolnico, koliko jih je stopilo v zakonski jarem, okoliko samo pred "registro civil" in koliko v cerkvi, koliko so jih poslali ričet jest, koliko se jih je preselilo v mesto mrtvih itd., itd.

Najbolj interesantni so po mojem verjetnostni in povprečnostni računi, ki vam na primer povedo, koliko mesa te in te vrste da je pojedel povprečno po en buenosajreščan, koliko vode da je porabil, koliko vina popil, koliko davka plačal itd., itd.

Za leto 1933 so izračunali celo, da je eno h drugemu vsak buenosajreščan pojedel mesečno po enega piščanca in pol. Če pomislimo, da so uračunani pri tem povprečnostnem računu tudi dojeneki in druga mladež, ki še ne mara za piščance, moremo računati, da obere eno h drugemu vsak buenosajreščan in vsaka buenosajreščanka mesečno po tri pieke. Znamenje, da kuretnina pri nas ni draga in da si je buenosajreščani obilo privoščimo, kakor morda nikjer več na svetu. Če Vaše mize ne razvesele morda vsak mesec po trije fletni in celi piščančki, tolažite se z zavestjo, da jih je zato tisti mesec kdo drug pohrustal šestoro.

**

Buenos Aires raste kakor gobe po dežju. Kdor je bil samo pet let iz mesta, ga ne bo več spoznal, ko se vrne. Kamor plovejo časi nad njim in podirajo in zidajo in spreminjajo. Kjer je stala še pred petimi meseci kolonijalna podrtija s kriolskim almacenom, tam se dviga danes deset do dvanajst nadstropna stanovanjska hiša, casa de departamentos, moderna stavba, gladkih linij, železobetonska in z vsemi modernimi udobnostmi opremljena. Devet do deset nadstropij nad zemljo in dvoje ali troje nadstropij pod zemljo se je zadnji čas v Buenos Airesu sploh tako udomačilo, da take stavbe prevladujejo že po mnogih dolгих ulicah. Stari Buenos Aires bomo mogli kmalu obudovati samo še po razstavah.

Pa tudi prebivalstvo se stalno menjava. Najbolj raznovrstni tipi in fiziognomije se prelivajo ena v drugo.

Še pet let in Buenos Aires bo najmodernejše krtišče sveta. Za enkrat imamo samo še dvoje podzemeljskih železnice, dolgih, udobnih in zelo prometnih subteraneos, kakor jim pravimo, čednejših, kakor jih imajo druga vele-mesta sveta.

(Nadaljevanje)

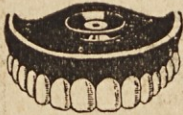
CLINICA DENTAL DEL PLATA

CARLOS PELLEGRINI 311

esq. SARMIENTO

Sprejema vsak delavnik od 9—11.30

in od 14—18

Delamo brez bolečin. Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—. Zlate krone 22karatne \$ 14.—. Garantirano celotno zobovje. Brezplačna posvetovanja. Samo prvovrstno in garantirano delo. Naročniki dobe 10 o/po popusta, če se izkažejo pri ordinaciji z zadnjo številko našega lista.

Storžek, Kodelja in vsi dečki, ki jih je pripeljal voznik z dvanajstimi pari oslov, so se koj pomešali med vrvež in v nekaj minutah so bili že prijatelji z vsemi. Kdo je bil srečnejši, kdo veselejši od njih?

Sredi neprestanih šal in najrazličnejših zabav so minule ure, minuli dnevi, minuli tedni po bliskovo.

"Oj, kako lepo življenje!" je Storžek vsakokrat vzkliknil, ko je slučajno zadel ob Kodeljo.

"Vidiš, kako sem imel prav!" je odvrnil Kodelja. "In ti nisi maral niti iti! In si se hotel vrniti domov k Sojki, da bi tratil čas z učenjem!... Da si danes rešen móre knjig in šole, se moraš zahvaliti meni, mojim svetom, mojemu prigovarjanju — ali ne? Samo pravi prijatelji morejo biti tako požrtvovalni!"

"Res je, Kodelja! Da sem danes zadovoljen otrok, je to tvoja zasluga. Ali pa veš, kaj mi je pravil učitelj, ko je govoril o tebi? Vedno mi je pravil: "Ne posnemaj onega Kodelje, ki je zguba in zanikarnež in ti ne more svetovati drugega ko slabo!..."

"Ubogi učitelj!" je odgovoril oni, kimajoč z glavo. "O, prav dobro vem, da me ni mogel in se je zabaval, ko me je zbadal z besedami, a jaz sem plemenitega srca in mu odpustim!"

"Blaga duša!" je vzkliknil Storžek, ga pri srčno objel in poljubil na oči...

Tako je šlo pet mesecev v deveti deželi iger in zabav, ki so trajale dan na dan, ne da bi videli od daleč kako knjigo ali šolo. Kar se nekega lepega jutra Storžek zbudi in doživi veliko in grdo presenečenje, ki ga spravi v slabo voljo.

XXXII.

Storžku zrastejo oslovska ušesa in potem postane pravi osel in začne rigati.

Presenečenje? Kakšno je bilo?

Jaz sam vam povem. Dragi moji čitatelji: presenečenje je bilo, ko se je Storžek zbudil in se je hotel popraskati po glavi, a je zapazil...

Uganite, kaj je zapazil?

Zapazil je v svoje največje začudenje, da so mu zrasla več ko ped dolga ušesa.

Saj veste: dondek je imel sicer že od rojstva micena, micena, tako micena ušesa, da se s prostim očesom niso niti videla. Misliti si

Sel i t v e
v m e s t u i n n a d e ž e l o
z a z m e r n e c e n e
p r e v o z n o p o d j e t j e

RAFAEL TURK
OSORIO 5085 esq. WARNES 2202
U. T. 59-8505 in 59-3667

STORŽEK

Po LORENZINI — LOVRENČIČU

Takole so živeli dečki v deželi Igriški, toda — kdor tako dela in nič ne uči ostane ali postane prej ali slej čeden osel

zato morete, kako je ostrmel, ko je zapazil svoja ušesa, ki so se mu čez noč tako podaljšala...

Hitro je šel, da bi poiskal ogledalo, a ker ga ni dobil, je napolnil lavor z vodo in ko se je pogledal vanjo, je videl, česar ne bi želel nikdar videti: videl je namreč svojo podobo, ozaljšano s sijajnim parom oslovskih ušes.

Mislite si sami žalost, sramoto in obup ubogega Storžka.

Začel je jokati, cviliti, tolči z glavo ob zid, a čimbolj je obupaval, tembolj kosmata so postajala ušesa proti vrhu.

Na ta šum in predirljive klice je vstopila v sobo lepa Marmotica, ki je stanovala v zgornjem nadstropju; ko je videla dondka v taki bešnosti, ga je vprašala z izklesano besedo: "Kaj ti je, dragi podsobar?"

"Bolan sem, Marmotica moja, zelo bolan in bolezen je taka, da me je kar strah!... Se razumeš kaj na utripanje žile?"

"Malce."

"Poslušaj tedaj, če bi imel slučajno mrzlico."

Marmotica je dvignila desno tačko in ko je ugotovila, kako bije Storžku žila, je vzdignila in rekla:

"Prijatelj moj, jako mi je žal, da ti moram povedati slabo vest!..."

"Bi bila?"

"Grožno grdo mrzlico imaš!"

"Kaka mrzlica je to?"

"Oslovska."

"Take mrzlice ne razumem!" je odgovoril dondek, ki jo je še predobro razumel.

"Potem ti jo razložim," je pristavila Marmotica. "Vedi tedaj, da tekom dveh ali treh ur ne boš več ne dondek ne deček..."

"Kaj pa bom?"

"Tekom dveh ali treh ur boš pravi pravcati osel, kot so osli, ki jih jašejo Čičke, ko tvorijo ž njimi mleko v Trst..."

"O jaz revež, o jaz revež!" je zatulil Storžek in se grabil za obe ušesi z obema rokama in jih je besen vlekel in mečkal, kot bi bila ušesa koga drugega.

"Dragi moj," je povzela Marmotica, da bi ga potolažila, "kaj hočeš? Tako ti je usojeno. Tako je pisano v zakonih pameti: Vsi malopridni otroci, ki ne marajo za knjige, šolo in učitelje in samo preigravo svoje dneve ob igračah in zabavah, postanejo prej ali slej osli."

"Ali je prav zares tako?" je ihtec vprašal dondek.

"Tako je in nič drugače. In zdaj je jok zaman. Moral bi prej misliti!"

"Saj nisem jaz kriv. Kriv je, verjemi, Marmotica, kriv je Kodelja."

(Nadaljevanje)

Elektromehanična delavnica KLARIČ & METLIKOVEC

Popravljanje in postavljanje električnih motorjev, dinamos, ventiladorje in drugih strojev.

Izdelava solidna, vsega v stroko spadajočega dela

Se delajo modeli (matrices) — Varenje (Soldadura Autogena)

J. B. ALBERDI 232 — U. T. 60 Cab. 6604
BUENOS AIRES

Najboljše fotografije v Buenos Airesu ob navadnih cenah

OPTICA FOTO E. FERRO

LAVALLE 1242 — U. T. 25 - 5800

Vse foto potrebščine
20 olo popusta na optiko

Damska česalnica LONDRES

AVENIDA SAN MARTIN 2284

Česanje in striženje \$ 0.80. Vodna ondulacija \$ 1.—. Trajna ondulacija \$ 4.90.

BARVANJE

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275

DOCK SUD

Slovenska cvetličarna

ANTON HOSTAR

TRONADOR 1614

Velika izbira vsakovrstnih svežih in umetnih rož, šopki in venci

Edina naša slovanska lekarna

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni

Franjo Huspaur

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)

calle FACUNDO QUIROGA 1441
nasproti komisarije